

AKAHED

AKSARAY AİLE HEKİMLERİ DERNEĞİ

BASIN BÜLTENİ

28/03/2020

İŞ İŞTEN GEÇMEDEN!!!

Dünya Sağlık Örgütünün tüm dünyada **pandemi** (bir kıta ve geniş dünya yüzeyinde yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıklara verilen addır) ilan ettiği günümüzde tüm ülkeler gibi ülkemizde de geniş sağlık tedbirleri alınıyor ya da alınmaya çalışılıyor.

Tüm okullar 30 Nisan'a kadar tatil, yurtdışından gelenler 14 gün idari izinli ve evde karantinada, şirketler kapalı-homeoffice çalışıyor, camiler cemaatle yapılan ibadetlere kapatıldı, tüm kongreler-tiyatrolar ve toplu organizasyonlar iptal ya da ertelendi, eğlence mekanları ,kafeteryalar ve restoranlar da kapatıldı. 65 yaş üstü vatandaşlar için sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Ayrıca piknik, mesire alanı ,sahiller vb yerlerde toplu olarak bulunmak da yasaklandı. Şehirler arası ulaşım valilik kontrolünde yapılmakta.

Hepsi güzel ve yapılması gerekli idari tedbirler. Ama ya sağlık çalışanları; özellikle aile sağlığı merkezinde görevli hekimler ve sağlık personelleri bu ülkenin bireyi değil mi? İkinci bir emre kadar tüm izinler kaldırıldı, görevden çekilmeler(gerek kamu gerek özel) üç aylığına yasaklandı. Bunlar doğru.Çünkü büyük bir savaşın içindeyiz, düşmanımız ortak; Vermekte olduğumuz bu savaşın askerleri de sağlık çalışanları.Bizler sağlık personelleri olarak üzerimizdeki yükün farkındayız, ama ya sağlık idarecileri personelini düşünüyor mu??

Sormak isteriz:

-Virüs yayılımını önlemek için aile sağlığı merkezlerinde çalışan personellerin; maske ,dezenfektan ve kıyafet tedarikleri(kişisel koruyucu ekipmanları) **veterli miktarda** sağlandı mı? En az üç aylık düşünüldü mü?

-Aile hekimlerinin yerinde ölü ve adli tabiplik hizmetleri olduğu gibi devam ederken; olası tespit edilmemiş virüs nedeniyle hayatını kaybetmiş birini muayene sırasında enfekte olabileceği, diğer sağlıklı bireylere ya da kendi ailelerine enfeksiyonu bulaştırabilecekleri hesaplandı mı?

-Entegre sağlık hizmeti sunumu yapılan hastanelerde (Güzelyurt, Ağaçören, Sarıyahşi ve Sultanhanı) tek hekim ve tek sağlık personeli ile nöbet hizmeti verilirken; TRİAJ YAPILMIYORKEN üstelik kişisel koruyucu ekipmanları olmadan, hastalık riski taşıyan kişi ya da kişilerle temas etmesi durumunda hem kendileri hem de aileleri için risk taşıdıkları göz önüne alınıyor mu?

-Yarın aile sağlığı merkezleri hizmet vermeye devam edecek ve maskesiz , kişisel koruyucu ekipmanı eksik sağlık personellerine aciliyeti olmayan çeşitli sağlık raporları için salgının vahametini anlayamamış vatandaşların müracaatları Covid-19 salgını için risk olmayacak mı? İzolasyon önlemlerinin çok önemli olduğu bu savaşta bu tür raporların ertelenmesi düşünüldü mü? (Hala Okul İzlemleri için mesaj atan okul idareleri, Sporcu Lisans, Ehliyet vb.raporların verilmesi isteniyor)

-Bebek, gebe ve çocukların izlem ve tetkikler için aile sağlığı merkezlerine gelmek zorundalar. Olağanüstü bir süreçten geçtiğimiz şu günlerde bu işlemleri ertelememek aklınıza geldi mi?

- Aile Sağlığı Merkezlerinde Triaj yapılması zorunlu olmalı.Hastalığın yayılma merkezi olmasına izin verilmemeli.

AKAHED

AKSARAY AİLE HEKİMLERİ DERNEĞİ

-Aile sağlığı merkezlerinin günlük dezenfeksiyon ihtiyaçı olduğu düşünüldü m?
Konu hakkında sürdürülebilir bir tedbir alınmasında neden geç kalındı?

Tüm bu sorularımızın cevabı maalesef koskocaman bir HAYIR!....

Buradan yerel sağlık idarecilerine sesleniyoruz. İş işten geçmeden birinci basamağın sesine kulak verin, önerilerimizi dikkate alın. Sağlık kurumları (1.,2. ve 3. Basamak) ve diğer hizmet sunan kurumların birlikte faaliyet planları yapması ve kurumlar arası koordinasyonun sağlanması, pandemi esnasında uygun kontrol önlemlerine dair faaliyetlerin etkili bir şekilde uygulamaya geçirilmesi önemlidir. Bu planlama çalışmalarının amacı, bir pandemi sırasında; Sağlık hizmetleri ihtiyaçının artmasına rağmen kaliteli sağlık hizmeti verilmesini, İnsan kaynaklarının doğru kullanılması, Sağlık hizmetlerinin devamlılığını, Enfeksiyondan korunma ve kontrol önlemlerinin alınmasını, Farkındalığın sağlanmasını, Mortalite ve morbiditenin azaltılmasını da içeren etkili bir müdahalenin uygulamaya konulmasını sağlamaktır.

Acil olarak TÜRKİYE DE İLK DEFA AKAHED ÜYELERİNCE HAZIRLANAN 1. BASAMAK SAğLIK HİZMETLERİNİN ÖNEMLİ BİR PARÇASI OLAN AİLE SAğLIğI MERKEZLERİNİN ÜLKEMİZDE GÖRÜLMEKTE OLAN CoVid-19 PANDEMİ EYLEM PLANLARI YÜRÜRLÜĞE GİRME LİDİR. Çünkü Ulusal Pandemi Planlarında bu konuda bir eksiklik var. Covid-19 pandemisinin temas-damlacık yoluyla bulaşması ve ne kadar süreceğinin belli olmadığı düşünülürse Aile Sağlığı Merkezlerimizde hizmetin aksamadan sürdürülmesi için planlama yapılması çok önemlidir. Çünkü süreç uzadıa sağlık çalışanlarına bulaş riski artacaktır. Tüm poliklinik ve birçok sağlık hizmeti Aile Sağlığı Merkezleri üzerinden devam etmesi tezi savunulurken İl Pandemi Kurulunda temsiliyet bulmaması , görüş ve taleplerinin dikkate alınmaması bizlerde sahipsiz olduğumuz hissi uyandırmıştır.Bu arada il pandemi kurulunda sağlık çalışanlarının sivil toplum temsilcilerinden hiç biri yoktur. Pandemi kurullarında olmayan düşünülmeyen bizlere karşılık , müftülük, eczacılar, elektrik şirketleri, orman müdürlüğü ve en son Erbil de maske dağıtırken gördüğümüz Kızılay temsilcileri olduğunu reniyoruz. Böylesine olağanüstü bir ortamda bu kadar iletişime kapalı olmayı normal görmüyoruz.Allah devletimize milletimize yardım etsin.

Aksaray’ da görev yapan sağlık personelleri kendilerine yeterli önem ve hassasiyet gösterilmemesinden ve sahip ıkılmamasından dolayı motivasyonlarını kaybetmektedirler. Birinci basamakta, özellikle aile sağlığı merkezlerinde çalışmakta olan ve vatandaş ile ilk ve sürekli temas halinde olan sağlık personelinin kişisel koruyucu ekipman (KKE) temini eksiklikleri devam etmektedir. Bakanlık rehberlerine uygun ve yeterli miktarda kişisel koruyucu ekipman (KKE) ivedilikle temin edilmelidir.

Covid 19 Pandemisinde tüm çalışanlarımıza kliniği olsun **olmasın** acilen periyodik olarak test yapılmalıdır. İspanya ve italya da hastaların % 15 i hekimler. Bu iki ülkede kayıpların %12 si sağlık çalışanları. Ülkemizde 4 hekimimiz entube Allah yardımcıları olsun. Hekimlerimizi korumazsak kimler çalışacak. Bir çok ilde (İstanbul Haric) 70 civarında hekimimizin covid (+) olduğunu biliyoruz. Covid-19 test sonucu pozitif çıkanların görevlerine ara verilmelidir. Covid-19 pozitif bir sağlık personelinin göreve devam etmesi hem kendi hem de toplum sağlığı açısından çok büyük risk teşkil etmekte ve salgının yayılmasını da hızlandırmaktadır. Ayrıca Dünya Sağlık rgt’ nün nerileri doğrultusunda yapılan günlük test sayısının arttırılması için gereken adımlar atılmalı ve testler tüm ilgili sağlık kuruluşlarına ivedilikle ulaştırılmalıdır.

Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından personel izinleri konu ve 18.03.2020 tarih, 929 sayılı yazı ile; pandemi (salgın hastalıklar) sürecinde bütün

AKAHED

AKSARAY AİLE HEKİMLERİ DERNEĞİ

personelin aynı anda yorulmamasını teminen sağlık hizmetinin planlanması ve sürecin uzun vadede kamu sağlık hizmetini sekteye uğratmaması amacıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun mezkûr hükümleri ile Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü'nün 13/03/2020 tarihli ve E. 12362 sayılı Genelgesi de göz önüne alınarak önceki izinlere ilişkin genel yazıya ilave olarak ek düzenlemelerin yapılması uygun görülmüştür. 22.03.2020 tarihli resmi gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı genelgesi ile kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlara, uzaktan çalışma, dönüşümlü çalışma gibi esnek çalışma yöntemi uygulanabilmesinin önü açılmıştır.

Birçok ilde Aile Sağlığı Merkezlerinde görevli sağlık personelleri de esnek çalışma modeline geçmiştir. Ancak bu durum Aksaray ilinde uygulanmamaktadır. AKSARAY SAĞLIK İDARECİLERİ ESNEK ÇALIŞMA MODELİNİN AMACININ SALGINLARDA OLASI BULAŞ DURUMUNDA TÜM PERSONELİ RİSKE ATMAMAK OLDUĞUNU ANLAYAMAMIŞTIR. Tüm birinci basamakta özellikle aile sağlığı merkezlerinde dönüşümlü çalışmaya ivedilikle geçilmelidir. Bu sayede daha fazla personelin hastalıkla enfekte olma riski en aza indirilecek hem de ileride gelişebilecek olumsuz bir durumda uzun süreler çalışması gerekebilecek sağlık personelinin bu çalışmalara fiziksel ve ruhsal olarak hazırlanması sağlanacaktır. İnsan kaynakları doğru kullanılmalıdır. Bütün aile sağlığı merkezlerinin tüm personeli ile açık olmasının hiçbir faydası olmadığı gibi salgının yayılma riskini de artırabilir. Ayrıca İtalya ve İspanya'da Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden sağlık çalışanlarının sayısının fazla olmasının nedeni budur. Çin tedbir olarak sağlık çalışanlarını kısa süreli vardiyalar halinde çalıştırarak önlem almıştır.

Yine Sağlık Bakanımızın açıkladığı, sağlık personeline 1 mart 2020'den geçerli olmak üzere üç aylık ek ödeme yapılmasına ilişkin resmi gazete'de yayımlanan düzenleme birinci, ikinci ve üçüncü basamaktaki tüm sağlık personeline adil olarak uygulanmalıdır. Sağlık çalışanlarının özlük hakları ile ilgili düzenleme yapılırken bütün basamakların düşünülmesi gereklidir. bütün basamaklar eşit olarak desteklenmelidir.

Yine Aile Sağlığı Merkezlerinde görevli sağlık personelleri herhangi bir izolasyona ya da karantinaya alınması zorunluluğu ortaya çıktığında yada idari izinli sayıldıklarında vekalet bırakma zorunluluğu uygulamasından vazgeçilerek ücret kesintisi de yapılmamalıdır.

Ayrıca Sağlık Bakanlığı koronavirüs bilim kurulu üyeleri içerisinde birinci basamak sağlık hizmetlerini sahada yürüten birinci basamak temsilcilerine yer verilmediği görülmektedir. Birinci basamak sağlık hizmetlerinin mücadelede geniş ve etkili bir yeri olduğu ve sahadaki uygulamaları en iyi takip edebilecek olanların bu kişiler oldukları düşünülerek ivedilikle mevcut kurula birinci basamak temsilcileri eklenmelidir. Aile hekimliği alt çalışma grubu kurulmalıdır.

Pandemi anında hastanelerdeki genel sağlık hizmetlerinin durdurulması da doğru değildir. Dünyada örnekleri de olduğu üzere ayrı pandemi hastaneleri oluşturulmalı ve genel sağlık hizmetleri başka hastanelerde devam ettirilmelidir. Tüm hizmetlerin Aile Sağlığı Merkezlerince verilmesinin istenmesi bu merkezlerin imkan ve kabiliyetlerinin tüm bu yükü kaldıramayacağını bilmemelerinden kaynaklanmaktadır.

Unutmayalım!!! Bir savaşta askerler en ön safta yer alır ve gerekirse savunduğu ülkesi ve milleti için canını verir. Ancak komutanın askerlerini korunmasız ve tedbirsiz savaşa göndermeye hakkı yoktur.

Bu hepimizin savaşı ise, en öndekileri maddi ve manevi anlamda gerçekten tam donanımlı yapmamız gerekir.

Dr. H. Şenol ATAKAN
Aksaray Aile Hekimleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı